Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

36 918 Wijziging van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in verband met de permanentmaking van die wet en enkele andere wijzigingen

C **VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID**[1]
Vastgesteld 24 november 2026

Inleiding

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel strekkende tot permanentmaking van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (36.918). De leden van de fracties van **D66**, **CDA**, **PVV**, **ChristenUnie** en **PvdD** wensen naar aanleiding daarvan enkele vragen en opmerkingen aan de regering voor te leggen. De leden van de fractie van **PvdD** sluiten zich aan bij de vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66. Het lid van de **fractie-Walenkamp** sluit zich aan bij de vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van CDA en PVV. De leden van de fractie van **BBB** en het lid van de **fractie-Beukering** sluiten zich aan bij de vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van PVV en ChristenUnie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie onderschrijven het belang van een effectieve aanpak van terrorisme. De overheid moet kunnen optreden wanneer de nationale veiligheid in gevaar is. Tegelijkertijd grijpen de maatregelen uit de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding diep in op de grondrechten van burgers. Juist daarom moet duidelijk zijn dat deze bevoegdheden noodzakelijk, effectief en proportioneel zijn.

Met dit wetsvoorstel wordt de tijdelijke wet permanent gemaakt. Dat vraagt om een stevige onderbouwing. De leden van de D66-fractie hebben daarom nog vragen over de noodzaak en meerwaarde van de wet, de proportionaliteit van de maatregelen en de manier waarop de effectiviteit ervan wordt geëvalueerd.

<u>Noodzaak en meerwaarde van de wet</u>

De Raad van State heeft bij eerdere gelegenheden kritisch geoordeeld over de onderbouwing van de noodzaak van deze wet.[2] Ook de WODC-evaluatie uit 2024 laat zien dat de effectiviteit lastig vast te stellen is.[3] De maatregelen zijn beperkt toegepast en het is moeilijk vast te stellen of zij daadwerkelijk terroristische activiteiten hebben voorkomen. De evaluatie biedt daarmee geen overtuigend bewijs dat de wet noodzakelijk is, aldus de leden van de fractie van D66.

De regering stelt dat de wet in specifieke gevallen een belangrijk vangnet vormt: situaties waarin strafrechtelijke of zorgmaatregelen niet of niet langer mogelijk zijn,

---

[1] Samenstelling:
Beukering (Fractie-Beukering), Bezaan (PVV), Van Bijsterveld (JA21), Croll (D66), Dittrich (D66) (voorzitter), Doornhof (CDA), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Hartog (Volt), Janssen (SP), Kluit (PRO), Lievense (BBB), Van der Linden (VVD), Marquart Scholtz (BBB) (ondervoorzitter), Martens (PRO), Meijer (VVD), Nicolaï (PvdD), Van den Oetelaar (FVD), Ramsodit (PRO), Recourt (PRO), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Talsma (ChristenUnie), Van Toorenburg (CDA), Veldhoen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Vogels (VVD), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)
[2] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 4.
[3] 'Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet' bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D.

terwijl er wel sprake is van een dreiging voor de nationale veiligheid.[4] De leden van de D66-fractie begrijpen dat zulke situaties zich kunnen voordoen. Tegelijkertijd moet helder zijn welk probleem deze wet precies oplost.

Kan de regering aan de hand van geanonimiseerde voorbeelden toelichten in welke situaties de wet daadwerkelijk nodig was? Waarom boden bestaande strafrechtelijke, bestuursrechtelijke of zorginstrumenten in die gevallen onvoldoende mogelijkheden? En welk verschil heeft de inzet van deze wet vervolgens gemaakt voor de nationale veiligheid?

Deze leden vragen daarnaast hoe de regering de beperkte toepassing van de wet weegt. Is dit een aanwijzing dat de bevoegdheden weinig meerwaarde hebben, of bevestigt het juist dat de wet als ultimum remedium een vangnetfunctie vervult? En hoe maakt de regering inzichtelijk dat de bevoegdheden niet worden ingezet wanneer minder ingrijpende instrumenten volstaan?

Proportionaliteit en rechtsbescherming

De maatregelen uit de wet kunnen ingrijpende gevolgen hebben voor onder meer de bewegingsvrijheid, het privéleven, de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van vereniging en vergadering. De Raad van State en het College voor de Rechten van de Mens hebben daarom herhaaldelijk gewezen op het belang van een stevige motivering van de noodzaak en proportionaliteit. [5]

De leden van de D66-fractie vinden het van belang dat deze afweging niet alleen bij het opleggen van een maatregel plaatsvindt, maar ook bij iedere verlenging. Een maatregel die aanvankelijk gerechtvaardigd was, is dat niet automatisch voor onbepaalde tijd. Deze leden vernemen graag hoe wordt geborgd dat bij verlenging opnieuw wordt beoordeeld of de maatregel noodzakelijk en proportioneel is? Wordt daarbij steeds uitgegaan van actuele informatie?

Ook de rechtsbescherming verdient aandacht, stellen de aan het woord zijnde leden. In hoeverre kan iemand tegen wie een maatregel wordt opgelegd effectief bezwaar maken en de onderliggende afweging laten toetsen, wanneer de informatie waarop het besluit is gebaseerd vertrouwelijk is? Hoe zorgt de regering ervoor dat ook in zulke gevallen de rechtsbescherming voldoende gewaarborgd blijft?

De meldplicht: effectiviteit en uitvoering

De WODC-evaluatie plaatst ook vraagtekens bij de effectiviteit van de meldplicht.[6] Een melding leidt niet vanzelfsprekend tot een betekenisvol gesprek of tot bruikbare informatie. Daarmee is ook de toegevoegde waarde van deze maatregel niet zonder meer duidelijk constateren de leden van de fractie van D66.

De regering heeft aangegeven dat inmiddels wordt gewerkt met CTER-professionals en een leidraad voor professioneel handelen.[7] De leden van de D66-fractie vragen hoe dit in de praktijk uitwerkt. Hoe wordt geborgd dat een meldplicht meer oplevert dan een administratief contactmoment? Welke rol spelen de expertise en het professionele oordeel van de betrokken medewerkers? En wat gebeurt er wanneer iemand wel verschijnt, maar geen inhoudelijk gesprek wil voeren?

Kan de regering bovendien aangeven hoe wordt gevolgd of de meldplicht daadwerkelijk bijdraagt aan het zicht op mogelijke dreigingen? En hoe worden de ervaringen van uitvoerende professionals daarbij betrokken?

---

[4] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 5.
[5] 'Inbreng verslag wijziging van de tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' *College voor de Rechten van de Mens*, 21 april 2026, geraadpleegd op 18 november 2026 via: College voor de Rechten van de Mens.
[6] 'Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet' bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 50.
[7] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 15.

Aansluiting bij het veranderende dreigingsbeeld

Het dreigingsbeeld verandert voortdurend. Radicalisering en de verspreiding van extremistische denkbeelden vinden steeds vaker online plaats. Ook rechts-extremistische netwerken maken gebruik van digitale platforms. De leden van de D66-fractie vragen daarom hoe goed de huidige bevoegdheden op deze ontwikkelingen aansluiten.

De wet richt zich vooral op maatregelen in de fysieke leefomgeving, zoals een gebiedsverbod, contactverbod of meldplicht. In hoeverre bieden deze instrumenten een effectief antwoord op dreigingen die zich grotendeels online afspelen? Ziet de regering mogelijkheden om de bestaande bevoegdheden hier beter op te laten aansluiten, of zijn daarvoor andere instrumenten nodig?

De regering heeft aangegeven de ontwikkelingen rond online dreigingen te volgen en onder meer te kijken naar initiatieven op sociale-mediaplatforms.[8] Kan de regering toelichten welke concrete stappen zij hierin zet en wanneer de Eerste Kamer hierover nader wordt geïnformeerd?

Evaluatie en verantwoording na permanentmaking

De regering heeft toegezegd de wet uiterlijk 1 maart 2032 opnieuw te evalueren.[9] De leden van de D66-fractie vinden het belangrijk dat deze evaluatie meer oplevert dan een overzicht van het aantal opgelegde maatregelen. Juist omdat de effectiviteit van preventieve bevoegdheden moeilijk meetbaar is, moet vooraf duidelijk zijn waarop de wet wordt beoordeeld.

Welke concrete criteria gaat de regering hanteren om vast te stellen of de wet daadwerkelijk bijdraagt aan de nationale veiligheid? Wordt daarbij ook onderzocht of de maatregelen effectiever of doelmatiger zijn dan bestaande alternatieven? En hoe worden proportionaliteit, subsidiariteit en de gevolgen voor betrokkenen en uitvoerende professionals in de evaluatie meegenomen?

De aan het woord zijnde leden vragen daarnaast of de regering bereid is de Eerste Kamer tussentijds te informeren over de toepassing en werking van de wet. Een evaluatie over zes jaar is een lange periode, zeker wanneer het gaat om bevoegdheden die diep ingrijpen op grondrechten. Hoe wordt in de tussentijd zicht gehouden op de noodzaak en proportionaliteit van de inzet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de fractie van het CDA hebben met interesse kennisgenomen van het voornemen om de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (hierna: Twbmt) permanent te maken. De CDA-fractie onderschrijft het belang van het effectief kunnen bestrijden van terrorisme en het beschermen van de nationale veiligheid. Tegelijkertijd ligt er een kritisch rapport van het WODC.

Volgens het WODC-rapport worden de maatregelen uit de wet in de praktijk zelden toegepast en als ze worden toegepast gebeurt dit vaak in aanvulling op een strafrechtelijk traject.[10] De wet voorziet “kennelijk niet in een werkelijke behoefte.”[11] Anderzijds wordt in een aantal interviews ten behoeve van dit rapport door betrokkenen gezegd dat het een prettige wet is om in de gereedschapskist te hebben.[12] De minister stelt in de memorie van toelichting in aanvulling hierop het volgende: “Het is […] van essentieel belang dat partners over een breed instrumentarium beschikken om de aanhoudende, maar steeds veranderende terroristische dreiging het hoofd te bieden,

[8] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 10.
[9] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 8.
[10] ‘Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet’ bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 110.
[11] ‘Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet’ bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 153.
[12] ‘Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet’ bijlage bij: Kamerstukken I 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 153.

waaronder de maatregelen uit de Twbmt. […] Met het oog op de hoge en brede terroristische dreiging is het van belang dat er een instrument klaar staat dat tijdig op élk type terroristische dreiging ingezet kan worden."[13] De leden van de fractie van het CDA vernemen graag of de regering wellicht kans ziet om meer concreet uiteen te zetten hoe zij in het licht van de observaties van het WODC, de noodzakelijkheid en evenredigheid van het wetsvoorstel beoordeelt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Doelgroep

De leden van de PVV-fractie lezen in de nota naar aanleiding van het verslag voor 2026 dat de uitstroom van minder dan tien terrorismeveroordeelden uit detentie was voorzien.[14] Hoeveel van hen zijn inmiddels vrijgekomen? Bij hoeveel is geen gedragsbeïnvloedende en/ of vrijheidsbeperkende maatregel (hierna: GVM), opgenomen in artikel 38z Wetboek van Strafrecht) opgelegd, en bij hoeveel is een Twbmt-maatregel opgelegd of in voorbereiding? Worden de WODC-cijfers over de GVM in de periode 2023–2026, die eind 2026 worden verwacht, ook aan de Eerste Kamer gezonden?

De regering wijst op de recente inzet van Twbmt-maatregelen bij terrorismeveroordeelden met een hoog dreigingsprofiel zonder verblijfsrecht.[15] Hoeveel van zulke veroordeelden verblijven op dit moment in Nederland omdat vertrek nog niet is gerealiseerd? Wordt de informatie over de tijdelijke toezichtsmaatregel naar Brits voorbeeld en over elektronische monitoring, die voor eind dit jaar is aangekondigd, ook aan de Eerste Kamer gezonden?

Toepassing

De leden van de PVV-fractie merken op dat volgens de memorie van toelichting de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (hierna: NCTV) sinds de inwerkingtreding van de Wet PARTA[16] per 1 juli 2025 onder voorwaarden weer kan aansluiten bij de casusoverleggen radicalisering en daar adviseren over de Twbmt.[17] Bij hoeveel overleggen is de NCTV sindsdien aangesloten en hoe vaak leidde dit tot een verzoek om een Twbmt-maatregel?

Artikel 6

Door de aanneming van het amendement van het lid Lammers c.s. over het handhaven van artikel 6 van de wet[18] in de Tweede Kamer blijven artikel 6 en de overlegverplichting van artikel 7, tweede lid, behouden, terwijl het wetsvoorstel voorstelde deze te laten vervallen. Hoe worden bestuursorganen hierover geïnformeerd? Wordt een handreiking voor de praktijk opgesteld?

De motie van het lid Lammers verzoekt de regering te onderzoeken of aan Hamas gelieerde personen of organisaties direct of indirect Nederlandse subsidies of andere overheidsvoorzieningen ontvangen, en dit te beëindigen.[19] Hoe en binnen welke termijn wordt deze motie uitgevoerd? Kan artikel 6 hierbij als grondslag dienen om subsidies of andere beschikkingen te weigeren of in te trekken?

---

[13] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 3, p. 14.
[14] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 13
[15] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 3.
[16] Wet gegevensverwerking persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten (36.255).
[17] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 3, p. 7.
[18] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 11.
[19] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 12.

Doorontwikkeling

De motie van de leden Straatman en Martens-America verzoekt de regering uit te werken hoe een online contactverbod kan worden ingezet tegen onlinecontacten tussen terrorismeverdachten of -veroordeelden.[20] De leden van de fractie van de PVV vernemen graag van de regering welke wettelijke vormgeving wordt overwogen: een uitbreiding van het contactverbod in de Twbmt, of een afzonderlijke regeling?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

Bij de eerdere behandeling van het wetsvoorstel tot verlenging van de geldigheidsduur van de Tijdelijke wet, noemde de ChristenUnie fractie de basis voor het standpunt dat de wet in de afgelopen jaren heeft bijgedragen aan de nationale veiligheid niet erg stevig.[21] Daarbij verwezen deze leden met name naar de ronduit kritische evaluatie door het WODC[22] en naar de eveneens kritische kanttekeningen van de Raad van State op het punt van aangetoonde noodzaak en effectiviteit.[23] Diezelfde situatie geldt vijf jaar later onverminderd. De evaluatie van de Tijdelijke wet leidt tot de conclusie dat de Tijdelijke wet geen noodzakelijk instrument is in de bestrijding van terroristische activiteiten en de Raad van State handhaaft de eerdere kritiek. Welke praktische en juridische gronden ziet de minister bij deze stand van zaken om na tien jaar Tijdelijke wetgeving de stap te zetten naar permanentmaking?

Als de leden van de ChristenUnie-fractie het goed zien is in de afgelopen tien jaar weinig of geen gebruik gemaakt van de in de Tijdelijke wet opgenomen bestuurlijke bevoegdheden. De regering lijkt dit deels te wijten aan onvoldoende bekendheid.[24] Welke initiatieven heeft de regering op welke momenten in de afgelopen tien jaar genomen om de maatregelen onder de aandacht te brengen? En op wie hebben die initiatieven zich gericht?

Bij de verlenging van de werkingsduur hebben de leden van de ChristenUnie-fractie aandacht gevraagd voor de conclusie uit de evaluatie dat de uitvoering van de wet veel tijd en inzet vraagt op alle niveaus en dat er winst te behalen is waar het gaat om individuele aanpak.[25] In dat verband verwezen deze leden ook naar de in de Tweede Kamer aangenomen motie van de leden Segers en Van Toorenburg.[26] Wat heeft de uitvoering van die motie concreet opgeleverd waardoor de uitvoerbaarheid van de wet nu verbeterd is? En op welke manier is de wet aangepast zodat de meerwaarde voor de persoonsgerichte aanpak is vergroot?

Een punt dat wat de leden van de ChristenUnie-fractie betreft na tien jaar bepaald niet aan belang heeft ingeboet, betreft de verhouding tot het strafrecht. Wat de ChristenUnie-fractie betreft is de vraag of het bestuursrecht wel de aangewezen route is nog altijd niet overtuigend beantwoord. Dit geldt nadrukkelijk ook na de evaluatie. Wat is het juridisch onderbouwde standpunt van de regering op dit punt?

Is de regering het eens met een van de conclusies van het WODC, namelijk dat de Tijdelijke wet niet gebruikt wordt waar deze aanvankelijk voor was bedoeld, namelijk op de plekken waar het strafrecht (nog) geen mogelijkheden biedt voor de bescherming van de nationale veiligheid.[27] Zo ja, wat betekent dat voor de meerwaarde van deze wet? Zo nee, waarom niet?

De aan het woord zijnde leden vragen graag opnieuw naar een element uit de evaluatie dat tijdens het debat over de verlenging van de wet onvoldoende werd opgehelderd.[28] Uit de

[20] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 15.
[21] *Handelingen I* 2021/2022, 35.917, nr. 19, item 4, p. 8.
[22] 'Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet' bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D.
[23] *Kamerstukken II* 2021/2022, 35.917, nr. 4.
[24] *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 4.
[25] *Handelingen I* 2021/2022, 35.917, nr. 19, item 4, p. 8.
[26] *Kamerstukken II* 2020/2021, 29.754, nr. 573.
[27] 'Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet' bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 115 – 116.
[28] *Handelingen I* 2021/2022, 35.917, nr. 19, item 21, p. 6.

evaluatie bleek dat een of meer van de maatregelen in de praktijk zijn opgelegd nadat een verdachte door de rechter-commissaris was vrijgelaten zonder voorwaarden. Dat duidt op het ontbreken van ernstige bezwaren. Klopt het dat deze situatie zich heeft voorgedaan? Deze leden realiseren zich terdege dat het strafvorderlijk regime andere maatstaven kent dan zoals die gelden voor bestuurlijke maatregelen, maar de vraag is welk rechtsstatelijk beeld oprijst wanneer een rechter oordeelt dat er onvoldoende ernstige bezwaren zijn om iemand vast te houden of aan diens vrijlating voorwaarden te verbinden en de minister vervolgens die voorwaarden alsnog oplegt op grond van een andere juridische titel.

Naast de Tijdelijke wet zijn er in de afgelopen tien jaar tal van wetsvoorstellen behandeld die betrekking hebben op terrorismebestrijding. Ook zijn er vele moties aanvaard in elk van beide Kamers die betrekking hebben op de evaluatie van deze en andere wetgeving met betrekking tot terrorismebestrijding. Dit roept de vraag op naar de bredere contraterrorisme-strategie. Hoe staat het daarmee, zo vragen deze leden aan de regering.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdD

De leden van de fractie van de PvdD hebben de volgende vragen. Deze leden verzoeken de regering vriendelijk de (sub)vragen afzonderlijk te beantwoorden.

De leden van de fractie van de PvdD constateren dat bij het oorspronkelijke wetsvoorstel vooral jihadistische netwerken, uitreizigers en terugkeerders centraal stonden. Het huidige dreigingsbeeld omvat daarnaast onder meer rechts-terroristische netwerken en mogelijke gewelddadige anti-institutionele dreigingen. Radicalisering, netwerkvorming en voorbereiding kunnen zich in belangrijke mate online en grensoverschrijdend afspelen.

De regering heeft erkend dat het bestaande fysieke contactverbod online contacten niet rechtstreeks doorbreekt.[29]

Kan de regering voor de meldplicht, het gebiedsverbod, het contactverbod, het uitreisverbod en de bevoegdheid rond subsidies en vergunningen afzonderlijk aangeven welke concrete bijdrage zij kunnen leveren aan het bestrijden van rechts-terroristische dreigingen, in het bijzonder wanneer contacten en voorbereidingen grotendeels online plaatsvinden?

Wil de regering daarbij uitdrukkelijk onderscheid maken tussen juridische toepasbaarheid en aantoonbare feitelijke werkzaamheid?

De aan het woord zijnde leden vragen ook of de regering voor de meldplicht, het gebiedsverbod, het contactverbod, het uitreisverbod en de bevoegdheid rond subsidies en vergunningen afzonderlijk kan aangeven welke concrete bijdrage zij kunnen leveren aan het bestrijden van dreigingen van gewelddadige anti-institutionele netwerken?

Kan de regering daarbij ook ingaan op de vraag in hoeverre soevereinen en leden van andere anti-institutionele groeperingen wat leeftijd betreft zich onderscheiden van de leden van jihadistische netwerken die men bij de toepassing van de wet oorspronkelijk op het oog had, zodat deradicaliseringsactiviteiten naar verwachting minder slaagkans hebben.

De leden van de PvdD-fractie vernemen graag of er Twbmt-maatregelen zijn opgelegd in gevallen waarin de betrokken dreiging niet primair jihadistisch maar rechts-terroristisch of gewelddadig anti-institutioneel was?

Kan de regering de beschikbare toepassingsgegevens zoveel mogelijk uitsplitsen, met eerbiediging van noodzakelijke geheimhouding?

Zo ja, dan vernemen deze leden graag welke soorten maatregelen zijn ingezet, welke concrete risico’s moesten worden beperkt en wat bekend is over de resultaten.

[29] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 4, p. 6.

Zo nee, dan vernemen deze leden graag op welke feitelijke grondslag dan de veronderstelde geschiktheid van de wet voor deze dreigingsvormen berust.

De regering beroept zich ter rechtvaardiging van de permanentmaking onder meer op het veranderende dreigingsbeeld, constateren de leden van de fractie van PvdD.[30] Hoe verhoudt dit argument zich tot de erkenning dat het bestaande instrumentarium niet in alle opzichten op die gewijzigde dreiging is toegesneden?

Ligt het, vragen de aan het woord zijnde leden, mede gelet op de kritiek van de Afdeling advisering van de Raad van State en de uitkomsten van de WODC-evaluatie, niet meer voor de hand de wet opnieuw voor een beperkte periode te verlengen en gedurende die periode een integrale beoordeling uit te voeren van de noodzaak, geschiktheid en effectiviteit van de afzonderlijke bevoegdheden?

Kan de regering aangeven welk concreet veiligheidsbelang zich tegen een dergelijke benadering verzet?

De Tweede Kamer heeft verzocht de mogelijkheden van een online contactverbod te onderzoeken.[31] Wat is de stand van die uitwerking en welke technische, uitvoeringsrechtelijke en grondrechtelijke vragen moeten worden opgelost?

Onderhavig wetsvoorstel is ingevolge artikel 2 van toepassing op “een persoon die op grond van zijn gedragingen in verband kan worden gebracht met terroristische activiteiten of de ondersteuning daarvan.”[32]

De veiligheidsdiensten en de NCTV wijzen erop dat personen in Nederland kunnen deelnemen aan de hybride oorlogsvoering die op dit moment reeds plaatsvindt doordat in of boven Nederland cyber-operaties plaatsvinden door zich in Nederland bevindende personen die gericht zijn op ontwrichting en die kennelijk worden aangestuurd door statelijke actoren.[33] Vallen zulke gedragingen volgens de regering onder “terroristische activiteiten”? Zo nee, waarom niet?

Zo ja, kan de regering aangeven welke concrete bijdrage de meldplicht, het gebiedsverbod, het contactverbod, het uitreisverbod en de bevoegdheid rond subsidies en vergunningen kunnen leveren aan het bestrijden van zulke cyber-operaties?

Deze leden hebben kennisgenomen van de passage in de memorie van toelichting waarin de regering stelt dat hulpverleners werkzaam voor een onpartijdige humanitaire organisatie, journalisten, kunstenaars, artiesten en wetenschappers niet onder het criterium van artikel 2 van de Twbmt vallen wanneer zij in het kader van hun werkzaamheden activiteiten verrichten, zoals het onderhouden van contacten met geradicaliseerde personen.[34]

De aan het woord zijnde leden constateren dat artikel 2 op dit punt niet is gewijzigd en dat de memorie van toelichting bij de Twbmt van 2015 geen vergelijkbare uitzondering voor genoemde beroepsgroepen bevat.[35]

Kan de regering aangeven uit welke bewoordingen van artikel 2 volgt dat journalisten, hulpverleners, kunstenaars, artiesten en wetenschappers, voor zover zij hun beroepsmatige activiteiten uitoefenen, buiten het toepassingsbereik van dat artikel vallen?

---

[30] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 4, p. 4 – 6.
[31] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 15.
[32] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 3, p. 8.
[33] ‘Cybersecuritybeeld Nederland 2026: AI versnelt, verdiept en verbreedt de dreiging,’ *NCTV*, november 2026, p. 13 – 14, geraadpleegd op 18 november 2026 via: Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid.
[34] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 3, p. 19.
[35] *Kamerstukken II* 2015/2016, 34.359, nr. 3.

Is er sprake van een uitleg die volgens de regering reeds sinds de totstandkoming van de wet in artikel 2 besloten lag, of wordt met de nieuwe memorie van toelichting een nadere beperking aan het bestaande toepassingscriterium gegeven?

Deelt de regering de opvatting van de leden van de PvdD-fractie dat bij de toepassing van preventieve vrijheidsbeperkende maatregelen voor betrokkenen voldoende duidelijk en voorzienbaar moet zijn welke gedragingen aanleiding kunnen geven tot toepassing van artikel 2?

Waarom heeft de regering ervoor gekozen de bescherming van de genoemde beroepsgroepen uitsluitend in de memorie van toelichting te verduidelijken en niet door middel van een uitdrukkelijke wettelijke bepaling? Kan de regering daarbij tevens ingaan op de wijze waarop de positie van journalisten en hulpverleners is geregeld bij de Wet strafbaarstelling verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied?

In de memorie van toelichting bij de Twbmt van 2015 wordt uiteengezet dat het voor toepassing van artikel 2 niet noodzakelijk is dat iemand zelf een strafbaar feit heeft gepleegd.[36] Ook gedragingen die in onderlinge samenhang een verband met terroristische activiteiten of de ondersteuning daarvan opleveren, kunnen voldoende zijn.

Hoe verhoudt dit ruime toepassingscriterium zich tot de stelling dat journalisten en andere genoemde beroepsgroepen buiten het toepassingsbereik vallen wanneer zij hun werkzaamheden verrichten, willen de aan het woord zijnde leden weten. Kan de regering in dit verband ingaan op het voorbeeld van een onderzoeksjournalist die gedurende langere tijd intensief contact onderhoudt met leden van een mogelijk terroristisch netwerk, bijeenkomsten bijwoont en zelfs aanwezig is bij activiteiten waarin gewelddadige acties worden voorbereid of uitgevoerd?

Welke criteria zijn beslissend om te onderscheiden tussen journalistieke nieuwsgaring en gedragingen die kunnen worden aangemerkt als ondersteuning van terroristische activiteiten?

Kan de regering uiteenzetten hoe bij de toepassing van artikel 2 wordt gewaarborgd dat de uitoefening van de journalistieke vrijheid, zoals beschermd door artikel 10 EVRM, niet door preventieve bestuurlijke maatregelen wordt belemmerd?

Wordt bij het nemen van een besluit waarbij de betrokkene journalistieke activiteiten verricht, steeds expliciet getoetst welke gevolgen de maatregel heeft voor de vrijheid van nieuwsgaring en wordt deze toets kenbaar in het besluit vastgelegd?

De leden van de PvdD-fractie constateren dat de minister tijdens het wetgevingsoverleg over onderhavige wet in de Tweede Kamer van 5 oktober 2026 heeft erkend dat de uitbreiding van de strafrechtelijke mogelijkheden, in het bijzonder artikel 38z Sr, de vangnetfunctie van de Twbmt heeft verkleind.[37]

Kan de regering, vragen deze leden, mede in het licht van de conclusies van het WODC en de kritiek van de Afdeling advisering van de Raad van State, aan de hand van concrete gevallen uiteenzetten in welke gevallen en waarom de inzet van een Twbmt-maatregel noodzakelijk was, welke andere strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en zorggerichte instrumenten daarbij zijn onderzocht en waarom deze ontoereikend waren?

Uit de WODC-evaluatie blijkt dat in de onderzochte besluiten tot oplegging van bestuurlijke maatregelen niet expliciet aandacht is besteed aan de mogelijke beperkingen van grondrechten.[38]

---

[36] *Kamerstukken II* 2015/2026, 34.359, nr. 3, p. 14.
[37] 'Ongecorrigeerd stenogram: Verslag OSV 9 2026-2027 van 5 oktober 2026,' *Tweede Kamer*, 5 oktober 2026, p. 26.
[38] 'Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet' bijlage bij: *Kamerstukken I* 2024/2025, 34.359 / 35.917, D, p. 7 – 12.

De regering heeft benadrukt dat iedere maatregel noodzakelijk, proportioneel en subsidiair moet zijn en zorgvuldig moet worden gemotiveerd.[39]

Is de regering bereid extra te waarborgen dat in ieder besluit expliciet wordt gemotiveerd welke grondrechten door de opgelegde maatregel worden beperkt, waarom die beperking noodzakelijk en proportioneel is en waarom minder ingrijpende alternatieven niet toereikend zijn? Zo nee, waarom acht de regering dat niet nodig?

Zo ja, kan de regering aangeven welke concrete organisatorische, procedurele of andere maatregelen inmiddels zijn getroffen of worden voorzien om te waarborgen dat deze grondrechtentoets in de praktijk daadwerkelijk en kenbaar plaatsvindt?

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen de nota naar aanleiding van het verslag graag uiterlijk binnen **vier weken**.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

Dittrich

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

De Graag

[39] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36.918, nr. 7, p. 3.